

BADANIA SPOŁECZNE

Badania opinii publicznej

Badanie statystyczne służące poznaniu nastrojów i preferencji członków społeczeństwa dzięki skonstruowaniu odpowiednich narzędzi badawczych i przeprowadzeniu badania na reprezentatywnej (link do *reprezentatywność*) dla danej grupy próbie. Przybierają najczęściej formę sondażu, w którym zadaje się respondentowi/respondentce(link do *respondent/respondentka*) pytania np. o jego/jej preferencje wyborcze, a następnie analizuje się uzyskane wyniki pod względem zmiennej (link do *zmienna*) wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania itp.

Badania ilościowe

Badania służące opisowi rzeczywistości społecznej za pomocą technik ilościowych. Dzięki nim możemy przeprowadzić badanie na większej próbie respondentów (link do *respondent/respondentka*), co umożliwia generalizację na całą populację (link do *populacja*). Badania te swą wiarygodność opierają przede wszystkim na ilości przepytanych osób, a nie jakości samego badania. Wyniki są często schematyczne i uproszczone, ale dają obraz rozkładu zmiennej (link do *zmienna*) w całej populacji, a nie tylko w jej małym wycinku.

Badania jakościowe - badania społeczne służące opisowi, ale także odkrywaniu nowych zjawisk w rzeczywistości społecznej. Są prowadzone na o wiele mniejszych próbach (link do *próba*) niż badania ilościowe. Najczęściej trwają dłużej od badań ilościowych ze względu na stosowane techniki badawcze takie jak między innymi obserwacja uczestnicząca (link do *obserwacja uczestnicząca*), wywiad pogłębiony (link do *wywiad pogłębiony*). Dzięki nim możemy poznać badaną grupę w całej jej różnorodności, ale wyników nie możemy generalizować na całość populacji (link do *populacja*).

Próba – grupa reprezentantów określonej społeczności, którą chcemy badać. Może być dobierana losowo (badacz nie ma wpływu na to, kto znajdzie się w próbie) albo celowo (badacz dobiera kryteria według których kształtuje próbę, tak aby odzwierciedlała ona najpełniej rozkład cech w danej populacji (link do *populacja*)).

Hipoteza – założenie co do kształtu rzeczywistości społecznej oparte o wiedzę teoretyczną i obserwacje badacza. Założenie to jest punktem wyjścia do badania, którego celem jest weryfikacja (sprawdzenie prawdziwości) danej hipotezy.

Populacja – zbiór osób będących przedmiotem badania. Nie należy mylić populacji z próbą (link do *próba*). Próba to część populacji, na której stosujemy techniki badawcze. Wyniki badania na próbie pozwalają nam wysnuć wnioski w stosunku do całej populacji.

Respondent/ Respondentka – osoba poddawana badaniu w ramach próby (link do *próba*).

Ankieta – technika badań ilościowych polegająca na stworzeniu formularza z pytaniami adresowanymi do członków badanej populacji, zawierającego szczegółowe pytania badawcze oraz metryczkę (link do *metryczka*) Ankieta jest następnie rozdawana w ramach próby i wypełniają ją sami ankietowani.

Metryczka - seria pytań o zmienne niezależne (link do *zmienna*), wedle których analizuje się wyniki badania np. wiek, stan cywilny, miejsce zamieszkania, wykształcenie.

Obserwacja uczestnicząca – technika badań jakościowych polegająca na uczestniczeniu w życiu badanej zbiorowości. Obserwacja może być **jawna**, gdy badani wiedzą w jakim charakterze badacz towarzyszy im w codziennym życiu lub **ukryta** gdy badacz nie ujawnia prawdziwego celu swojej pracy i udaje członka badanej zbiorowości lub osobę mającą z nimi kontakt na co dzień.

Reprezentatywność – właściwość próby (link do *próba*) polegająca na odzwierciedlaniu rozkładu cech całej zbiorowości.

Wywiad – technika badań ilościowych (**wywiad kwestionariuszowy**) lub jakościowych (**wywiad swobodny**). Polega na rozmowie z respondentem/respondentką albo wedle ściśle określonego kwestionariusza, w przypadku którego ankieter musi odczytać dokładnie treść pytania i trzymać się ustalonej ich kolejności (**wywiad kwestionariuszowy**) albo wedle ogólnej dyspozycji określającej tematy, które badacz powinien poruszyć podczas wywiadu (**wywiad swobodny**).

Zmienna – cecha respondenta , którą badamy (**zmienna zależna**) lub która służy nam do wyjaśnienia badanych zjawisk (**zmienna niezależna**). Jeżeli nasza hipoteza (link do *hipoteza*) brzmi „Osoby starsze są bardziej religijne od młodych”, to zmienną zależną będzie religijność, a zmienną niezależną wiek. Ale jeśli nasza hipoteza to „Poziom zaufania wobec innych wzrasta wraz z częstotliwością udziału w nabożeństwach”, wtedy religijność (mierzona przez częstotliwość udziału w nabożeństwach) będzie zmienną niezależną, a zamienną zależną - poziom zaufania wobec innych.